

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
 (Antiga casa F. López Bernagosi)

LA CAMPANA DE GRACIA
 DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA
 Aquest número 10 cts. per tot Espanya
 NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
 TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
 Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

ELS MULTATS

—Després d'estalviar tota la vida, té, ara ens han deixat pelats com una rata!
 —Què vols fer-hi amic Valerià? Paciència!

Socialisme claudicant

Els socialistes madrilenys es planyen de què hom els acusi de traïdors davant les actuals circumstàncies.

Per la dificultat, més ben dit, per la impossibilitat d'esbrinar ara aquest punt i de jutjar la conducta dels socialistes espanyols, parlarem dels socialistes o laboristes anglesos.

I bé. Pot estar més clara la traïció dels parlamentaris del "Labour" als vaguistes del carbó?

Si la batalla no estava guanyada, perquè Thomas i Macdonald retiraren els oficis de vaga?

I si estava guanyada, per què segueixen els miners sense reprendre el treball?

Serà només per a fer quedar malament a mister Thomas i a mister Ramsay Macdonald?

Això pensaran potser els que opinen que els obrers han d'obeir com ovelles als seus pastors, als seus mals pastors.

Però, els que no tenim cap molla de pa a l'ull, ja sabem a què atènyer-nos en aquest particular.

I l'opinió que ens mereix més respecte és la de Cook, veritable "leader" dels miners, que condemnà el gest dels ex ministres laboristes amb aquestes paraules severes:

"L'acabament de la vaga decretat pel Consell de les "Trade-Unions", és una deserció i una traïció ignominiosa. Les galtes dels obrers s'enrogiran al llegir els discursos de Macdonald i Thomas. Han abandonat als obrers en la seva lluita, però aquests continuaran la vaga."

La vaga, en efecte, no va ésser ofegada. Els miners van encara resistint parcialment.

Però, reduït a una sola indústria l'atur, no trigarà en morir per asfíxia.

Els miners treballaran les vuit hores, sofriran les minves de jornal que els amos pretenen.

De la seva derrota podran donar les gràcies als laboristes.

El darrer romàntic

Hem vist actuar al mestre Millet al davant dels seus cantaires, descabdellant el programa d'un concert de l'"Orfeo Català".

L'espectacle del mestre Millet dirigint els seus cors, és quelcom que no s'oblida, que no s'esborra de la memòria fàcilment.

Sembla un general traçant el dispositiu d'una batalla, comandant un exèrcit que es bat amb l'enemic.

Sembla un obrer que sua i esbufega pastant l'harmonia.

Potser algú titllarà d'escarafalls els gests amples del mestre Millet, i pensarà que aquest és un passional de la música, un creador de la hiperbole i de la simèria italiana.

Emperò si la "troupe" d'en Millet ha assolit la perfecció, que és la nostra gala, a l'esforç del seu capdavanter, del seu "animateur", exclusivament és degut.

El mestre Millet té una simpàtica figura romàntica. És alt, ben plantat, elegant, sobri de muscul, ric de nirvi, pròdig de cervell.

El seu rostre està entre el de Nietzsche i el de Guimerà.

El del primer us el recorden els bigotis de morsa, que li trobava l'André Suarès a l'Anticrist germànic.

Amb el segon té en Millet una forta retirada, ben acusada en els pòmuls, en la mandíbula, en l'arc de les vèrtebres, en els cabells d'aram.

Uns trets de "manager" i de cabdill, en suma, els d'en Millet.

I amb la batuta a la mà, al front del seu "fascio", també ho sembla, ho resulta més que mai un cabdill, un conductor d'homes, un director de masses.

Déu, regint des dels núvols l'harmonia de les esferes, dirigint el gran orfeo, la sublim orquestra, l'enorme concert que és la Creació, no se'ns apareix amb més majestat que Millet al davant dels seus estols, de les seves munions filomèliques.

Cels i terra estan pendents del seu estre. Homes, dones, criatures obeeixen dòcilment, filialment la seva veu.

Ell dona el to, marca el pas i la seva host el segueix devota. Com l'ocellada trenca el refilet en el brançam.

Generalment no li cal manar. Amb la més lleu indicació en té prou per abrandar els seus alumnes, per hipnotitzar-los, per comunicar-los-hi l'ubriaguesa, el sagrat deliri del cant.

Però ell, és el primer en caure en èxtasi, el primer conquerit per aquest defici, per aquest dolç embadaliment.

L'encís del ritme i de la música l'arrabassa. El seu cos vibra de cap a peus. Semblen ales els braços. Tot ell apar nedar, gronxar-se en l'ona sonora, dissoldres's en el somni d'or i rosa que omplena la sala.

ANGEL SAMBLANCAT

.. Els vostres fills no tindran més que el que vosaltres els deixeu.

Veieu si convé deixar-los-hi cadenes, knut i fam.

ROMAIN ROLLAND

Els humils

No ho hauríem dit mai. Hi ha quelcom més gran, més digne d'estima, més útil a la civilització i a la finalitat de l'home que la bellesa i la intel·ligència. Aquesta cosa és l'heroisme. Potser sí. Tal vegada és cert. És molt possible que nosaltres hi haguem passat per sobre d'aquesta idea, indiferents, com per sobre d'un tresor colgat de terra. I ara, per un fenomen de refracció, rebem aquesta idea lluminosa: l'heroisme és capaç d'eclipsar totes les gestes de l'època i de l'activitat humana.

Però, quin heroisme? L'heroisme a la guerra és un moviment súbit i esporàdic, fill quasi sempre de la por. No és res més que un aleiteig desesperat que fa la vida per salvar-se; un acte purament nerviós, sense solució de continuïtat. En una paraula, es tracta d'un cas de psicopatia, d'anomalia.

L'heroisme gran, el benemèrit, al que ens referim al principi, és el de l'home abnegat que lluita en l'ombra sense esperances de recompensa ni de glòria; el que fa el bé pel bé, i quin heroisme no és qüestió d'hores ni de dies, sinó d'anys. D'anys de treball i d'esforç de tota una vida, sense cap altre estímulo que l'amor a la humanitat. L'obra, en fi, d'aquell valent a què ens referíem el sacerdot en la sarsuela de "Curro Vargas", quan diu:

"No, Curro, eso no es valor, el valor es otra cosa:

..... DIEGO RAMON

La moda femenina

Nosaltres creiem que és cert allò de què no hi ha cosa dolenta que ho sigui absolutament. Per això, tal volta, no és tan greu com a primera vista sembla el que les dones adoptin avui pel carrer la indumentària que abans els hi servia tan sols per a dormir. I tant ho creiem així, que no vacillem en cantar les excel·lències de la moda, per haver lograt ella sola el que havia resultat fins ara absolutament impossible per tot altre mitjà.

Efectivament: qui o quina cosa hauria estat tan poderosa per a posar en aquest extrem d'evidència, no ja el cas de la dona, bell o lleig, blanc o negre, correcte o imperfecte, sinó també—i aquí radica la essencial—l'ànima, l'ànima amb tota la seva nueca... i horror. Perquè, senyors, avui no hi valen pas fingiments; malament podrà fer-se la virtuosa, la delicada, l'espiritual, qui no té escrúpols de presentar-se en camisa pels nostres carrers i places. I aquesta sinceritat, encara que cínica i repugnant, de la dona, i que, per dolorosa que sigui, és preferible a una hipocresia encara més asquerosa, la devem única i exclusivament a la moda.

Perquè cal notar que la nueca del cos està avui en justa proporció de la valor de l'ànima femenina; tot el que es descobreix en l'exterior d'una dona al carrer, s'endevina en l'interior de la mateixa; i en dir "interior" clar que no ens podem referir en ço que abans tapava un trajo corrent d'una dona qualsevol que no perteneixés a una tribu de l'interior de l'Àfrica central; perquè, com deïem, avui el vestit en ús no tapa res i, per tant, l'"interior" d'ahir, és devingut avui "exterior"... No volem referir-nos a la part moral de la dona. I fixeu-vos bé: totes les dones van despulades; totes les dones, per tant, fan una exhi-

bició tan completa del seu cos com de la seva ànima, solament que, així com de cossos en la innombrable varietat d'ells, se'n veuen de bells i fins i tot algun que altre de perfecte, les ànimes d'aquests mateixos cossos, són totes iguals, absolutament idèntiques, és a dir, cap d'elles val una trista pipada de mal tabac. I això tampoc vol dir que no n'hi puguin haver que sí que valguin realment, però, certament aquestes ànimes no podreu pas trobar-les en cap dels cossos nus.

Així, doncs, no és digne de lloançar la moda, que tan bé ha sabut classificar la valor moral d'aquesta envejada meitat del gènere humà? Que gairebé no hi ha classe?, és molt cert, per desgràcia, mes amb això no hi té cap culpa la moda.

De tot el dit se'n desprèn que la moda ha estat el mitjà pel qual ha quedat classificada la valor real de la dona de nostres temps, cosa aquesta tant més essencial, quant que representa un coneixement de molta utilitat per a aquelles altres ànimes masculines que, formant una selecció en mig de les altres, poguessin haver tingut un dia la debilitat de creure a la dona, pel sol fet d'esser-ho, la manifestació de la Naturalesa que més s'acostava a la Divinitat (!...). A. GALLART.

ESTIU EIG

Com que la calor apreta i és cosa de reposar, ha començat l'escampada dels nostres estiuajants; els uns se'n van a Suïssa, altres a París se'n van, altres encara es preparen, tot cercant un lloc frescal on passar-hi bé els tres mesos de calor asfixiant,

que damunt de Barcelona cau, si fa no fa, cada any. Els personatges il·lustres, els polítics populars, els artistes de primera i els que tenen munts de rals, marxen l'un darrera l'altre per anar a descansar de l'atrafegada vida que els té mig escalabrats. Ja trobareu l'Alfons Sala recollit a Rellinàs,

en quina finca ha fet obres, posant-hi al lloc principal de la casa, l'escut d'armes del seu novell marquesat. En Milà i Pi, que disfruta també d'un títol com cal, cap al Montseny ha fet via, cercant un lloc ben situat.

on al mig d'una pineda s'hi trobi un castell feudal, per comprar-lo, fer-hi obres, i, un cop del tot endegat, convertir-lo en residència digne del títol flamant del marquesat del Montseny, amb el qual fou agraciat.

El baró de Viver diuen que a l'estranger anirà perquè no li proven gaire els nostres aires terrals. En Cambó, bala de vidre que no s'està quieta mai, passarà l'estiu a Irlanda anant sovint a Belfast, perquè diu que el troç de l'Ulster li resulta interessant.

En Puig i Cadafalch sembla (si no estem mal enterats) que se'n anirà a Montgrony, on sovint dissertarà respecte al bizantinisme que tenen els catalans i les moltes capelletes que es troben a cada pas. D'en Ventosa i Calvell diuen que està atrafegat en dirigir els negocis que fa la Banca Marsans, que no pot anar enlloc, el qual no és gens d'estranyar en un home que com ell, és bastant interessat.

El gran mossèn Montagut viurà en el Palau Reial per a no perdre les misses que li han encarregat. El doctor Martínez Vargas, en Pep Roig i Bergadà, el jove marquès d'Olèrdola, en Pere Grau Maristany, i alguns altres personatges de primera qualitat, no s'ha trobat la manera de posar en clar on van.

En canvi, a tothom li consta que el valent ex diputat, nostre Marcell Domingo, no pot pas estiuajar; prou volia anar molt lluny a passar l'estiu enguany, però per ara li toca prendre paciència i suar, esperant l'hora feliça de la seva llibertat, per la qual votem des d'ara, vista la calor que fa, i constant-nos que és un home que sempre està mig nafrat. FLOK

L'AMERICA AL BOLXEVIC
—Fés la revolució, però a una casa que no sigui la meua.
(Del "Ruy Blas".)

AQUEST NUMERO HA SIGUT VISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

LA DEGENERACIO DE L'ESPERIT

Un pseudo estimulants

En les diverses èpoques que el nom de l'església amb els seus preceptes, les seves prèdiques, les seves doctrines, els seus cèrvols i les seves polítiques—la política d'església és la més nefasta—ha estat estampat en les planes de la història—aquella història feta a sou del convencionalisme o de qui millor paga la ploma de l'historiador—, hom ha pogut constatar la minsa eficàcia que ha prestat en ço que simbolitza el tarannà, l'estirpe, l'espiritualitat dels pobles: l'esperit.

Seriem orbs d'ulls i de cervell al no veure que els elogis que dirigeixen les històries a l'església són una cobertora a llurs malifetes.

Aquestes, en qualque episodi aclaparant, com, per exemple, el de la Inquisició, obrant atenuant, abstractant, fins a reduir a la simplesa o a la nota fàtua aquells fets criminals que han amarat de sang les fulles de la història irrecopilable.

El fet de què Espanya sigui un dels països on la Inquisició arrelà amb més solidesa, en podem donar les gràcies a la incultura, a l'analfabetisme, a la inèrcia encefàlica, que comença a fer-se perdurable, perenne i clàssica. Les turbes enferistolades per qualque sermó ensucrat. llaminer, prometedor d'una pau espiritual que no era res més que un dels tants "canards" que l'església confecciona per a llur manteniment, consentia i aprovava aquells cínics espectacles que tenyien les pedres gloriores de les places i placetes públiques de sang d'uns màrtirs qual pecat fou el d'èsser massa intel·ligents, posseir un esperit clar i una consciència inquebrantable.

Quan les multituds eixiren de l'encantament, de l'Il·lucinat, ja era tard. La Inquisició havia fet l'efecte d'un fals espulló. Fou una ficció purga que res tenia de purgant. Havia extirpat les herbes selectes, les eclèctiques, les sanes, i havia deixat arrelar considerablement les males llavors, les ortigues, les escòries.

L'església, si qualque vegada ha aconseguit exaltar el braó del poble, ho ha fet abusant, en premeditació de llur inconsciència. Així havia trobat un procediment d'acorrallar a llurs enemics i de crear una força material que defensés llurs aspiracions inquisitorials, absolutistes i dominants de la Humanitat. Volien crear-se tàcitament, exposant a la vista dels pobles uns quants ninots de palla, una dictadura que regís els destins del món. Ells, els curials, quatre gats, volien fer-se els amos d'aquesta pilota rodona que és de tots els qui vivim.

I així no és estrany que els fets històrics ens parlin de guerres papals, d'exèrcits numerosíssims baix els ordres i mandats de la Santa Seu i de vastíssimes extensions territorials pertanyents al govern de Sa Santedat el Papa X o del Pontífex Q.

En nostres temps, que la gent sembla un xic més avivada, eixeribida que en els temps medievals, el catolicisme, més ben dit, l'església, s'és arrodonida a quatre personalitats purament condicionals i a quatre innocents i inofensius tontos, incapaces d'afanyar-se un mos de pa i de crear-se una idealitat autònoma.

I per això l'església moderna, amb ses pregons i amb ses sermons amonesta als pocs fidels, filigresos o bobos que li resten perquè s'apartin de les modernes polítiques i orientacions socials. El seu present escut heràldic és el següent: "Ordre, fidelitat i propietat". Però si es creïes amb forces materials suficients, tot seguit el canviaria per aquest: "Belliquisme, imperialisme i dinerisme".

FENICEX.

Les sòrdides col·laboracions

En "El Socialista", de Madrid, fa alguns dies hi llegírem un article la tònica del qual era un plany pels atacs de què són víctimes els prohoms del "Partido Socialista Obrero", així com les certes insídies més o menys encobertes amb les quals se'ls fereix i se'ls denigra.

Fa bé "El Socialista", de Madrid, de defensar els seus homes, però faria obra millor si els aconsellés una rectificació franca i noble de procediments, perquè ho ha de saber "El Socialista", que tots els homes sincerament liberals d'Espanya miren amb cert recel la conducta incomprensible dels prohoms del partit.

Qui això escriu és socialista de cor i accepta com a tal la base múltiple sobre la qual descansen les doctrines socialistes; però acceptar la base múltiple no vol dir renegar de certs principis, ni deixar de mantenir-se digne, políticament parlant.

Està bé que els prohoms del partit creguin que els obrers han d'aprendre d'intervenir en les corporacions públiques i han de conèixer el funcionament dels organismes estatals. El que no està gens bé, perquè està molt malament, és que en nom de la lluita de classes s'hagin d'arrencar les idees, la història i la ètica.

El partit socialista espanyol és, en veritat, un partit socialista "sui generis", i el seu òrgan diari s'ha de resignar amb el que diu d'ell l'opinió liberal de la península, perquè aquesta opinió liberal també s'ha de resignar, ai las! amb la conducta del partit i de llurs prohoms. Quin remei ens queda!

ARIEL

Llibertat, Igualtat, Fraternitat

Llibertat.—Hom demana sempre a boca plena: Llibertat! Però, quina mena de llibertat? I, quan la té, què en fa l'home de la llibertat? Mantes vegades, la llibertat—essent, com és, el millor bé—esdevé el pitjor mal dels pobles... La manca de cultura fa que—dissortadament— un gran nombre de persones entengui que llibertat vol dir fer cadascú el que li dongui la gana, creient-se, ben segur, que llibertat és sinònim de llibertinatge... I no és pas això, certament, la llibertat. La llibertat ben entesa és la que Déu volgué donar als homes per a què fruïssin del món, mes respectant-se mútuament i respectant-ho tot, no volguent per als altres el que no es vulgui per a si mateix... Mes, pel contrari, succeeix sempre que l'excés de llibertat condueix a funestes conseqüències, i és que bona part dels homes desconeix la justa significació d'un mot tan bonic, desconeixent-la senzillament, perquè no tothom posseeix encara el grau de cultura necessari per a poguer exercir ben lliurement la santa llibertat. El dia en què tots els homes

posseeixin aqueixa cultura que els hi manca, seran també ben conscients de llurs deures i de llurs drets i podrà haver-hi, llavors, al món llibertat completa... Mentrestant, no pasa tot plegat d'ésser una utopia i no cal pas, doncs, queixar-se de què la llibertat dels pobles segueixi essent només que una cosa relativa, molt relativa...

Igualtat.—Heu's aquí una altra utopia... Una bella utopia... Com podem ésser iguals, en aquest món, si som tan diferents? Diferents en aptituds, en qualitats, en mitjans de fortuna, en tot... Però és que igualtat no vol pas dir que tinguem d'ésser iguals en la forma, sinó en el fons: ço és, igualtat de drets i de deures per a tots... Es també la doctrina de Crist... Per tant, els mateixos obstacles que existeixen per a assolir la llibertat, s'oposen també a l'esdeveniment de la igualtat... Mentre els homes no siguin tots prou conscients dels drets i dels deures que els hi pertocuen, la igualtat no esdevindrà mai i caldrà resignar-se a suportar totes les desigualtats que, ara per ara, ens aclaparen en aquest món de misèries...

Fraternitat.—Sense llibertat, sense igualtat, no pot pas haver-hi germanor o fraternitat... Mentre no arribi la Humanitat a redimir-se per mitjà de la cultura, seguirem destroçant-nos els uns als altres, com els homes-feres en els temps prehistòrics, per més que ara ens disfressem d'homes-persones...

I la llibertat, la igualtat i la fraternitat no descendiran mai a la terra.

FIDEL GRIFOL.

L'encís de la natura

Per poca inspiració que es tingui, o per poc enlairament d'esperit de què es disposi, no costa gaire, vivint la vida que es viu aquí fora al camp, de sentir-se sovint captivat per alguna fonda impressió, motivada per les escenes que d'una manera continua i diària es succeeixen i repeteixen davant dels que seguim la vida tranquila i monòtona del camp, lluny del atorrallador soroll i bullici de les grans viles; i encara costa menys quan sentim aqueixes impressions, i una vegada orientat en el camí de la vida, un pot anar-se alentant, llegint setmanalment les cròniques, articles i trossos humorístics que publiquen els col·laboradors d'aquest humorístic setmanari amb el seu encert i gràcia sempre característics.

Dons, bé; he anomenat les escenes que cada dia es repeteixen en nostra vida. Però quines escenes són aquestes? Són les escenes semblants a les de la gran vila catalana? Són escenes desagradables d'atropells, robatoris, accidents de tota mena, que cada dia es succeeixen en la vida precipitada i anginiosa a tot ésser-ho de la nostra ciutat? Són les que hom veu quan es trasllada a la gran vila, i contempla amb un esperit fred, imparcial, serè i observador l'evolució de l'avalancha gris de les multituds que lluiten per la causa de la vida? No; les nostres escenes són altres; són altres, que jo dic més agradables, no sabent si serà perquè jo les he viscudes sempre i ja hi tinc mon esperit inclinat, o perquè aquelles ja s'han fet mestresses d'aquest; però, jutjant amb un esperit imparcial, quasi m'atreviria a afirmar que certament són més agradables les nostres que no aquelles perquè obeeixen a un altre ordre de coses més pacífic, més quiet, més íntim.

L'esfera de vida nostra és la musa inspiradora de l'artista, del poeta, del literat. Per mitjà de l'art i la literatura s'explica el bell i el formós de la natura, i els que

sentim les impressions de les bel·leses d'aquesta, vivim sempre una vida plaent i sempre ens banyem en un deliciós somni d'atzur; la nostra vida és il·lusòria i alegre, i molt poc pretensiosa, perquè es desenrotlla dintre d'un cercle d'intimitat i afecte vers les coses naturals i senzilles. Contemplar l'escena de veure eixir el sol en l'horitzó de la mar blava que tots els dies es guardem, és per nosaltres un fet cada dia nou i no pas mai monòton; contemplar d'entre la frondositat de les bosquíes que envolten aqueix poblet estimat en què visc, la mar sens límits, amplificadora de l'esperit i reveladora de mil i mil profunds i inexplicables pensaments, és una altra de nostres habituals i deleitables escenes. A nosaltres la natura ens parla, ens somriu, ens canta amb tots sos efectes i en tots els seus llocs, amb totes ses múltiples i variades formes; i cada nou aspecte de la mateixa és un nou tema descriptiu, una nova poesia, una nova llegenda que ens encanta l'ànima; el que manca és saber-les copsar i descriure tal com es mereixen.

F. ROSSELLO USICH.

El 14 de juliol

No sabem perquè avui celebra encara França la presa de La Bastilla.

Els francesos de nostres dies no són dignes dels que enderrocaren els murs de la tètrica fortalesa.

Si les multituds del Faubourg i Saint-Antoine atacaven qualsevol dia la Santé, la guàrdia les dissoldria a canonades.

I els presos que hi havia en 1789 no mereixien més respecte que alguns que actualment són tancats a les ergastules de la República.

De Bastilles, de presoners polítics encara n'hi ha a tot arreu. A França i fora de França.

Alliberem-los. Enfonsen les Bastilles.

La caiguda d'una presó és un motiu de joia per la humanitat.

***

S'ha celebrat pel 14 de juliol, la commemoració de la presa de La Bastilla. A tots els països del món hi ha hagut recepció als consolat de França, i a tots els pobles francesos, especialment a París, hom ho ha celebrat amb la major democràcia possible.

Fins aquí, el mateix que s'ha fet cada any. Però cada any, el Govern francès celebrava la data memorable d'una manera netament popular i democràtica, com ho celebra el poble. La commemoració de la diada de l'adveniment de la llibertat no és pot pas celebrar d'altra manera.

Però el Govern francès és cada dia més burges i més antiliberal. I enguany ha celebrat la festa de la democràcia d'una manera aristocràtica i, sobretot, militarista: una gran revista de tropes. I han estat invitats tots els caps de govern, i només hi ha assistit el general Primo de Rivera; hi havia també el soldà del Marroc i diversos moros dits "notables".

De seguir així, estem segurs que es prohibirà les commemoracions democràtiques.

El fracàs de la dictadura a Portugal

Pels dictadors a Portugal mai hi fa bon temps.

Va fracassar en Sidoni Paez, que tenia el puny de ferro, i ara el general Gomes da Costa en quatre dies ha hagut de plegar.

Clima dolent és el de Portugal, per aqueixa maleïda planta que és la tirania.

El govern del general Carmona no se sap ben bé encara quin caràcter té.

No és exclusivament militar. Han entrat a formar part d'ell alguns homes civils.

Però ignorem si alimenta contra el Parlament i la democràcia els mateixos prejudicis que el seu antecessor.

Suposem que no ve a ofegar la llibertat i a enfonsar la República, sinó a defensar-la dels atacs de l'absolutisme i del feixisme.

Si no és així, ja s'entendrà amb el poble el general Carmona.

Pobre mestre

La cridòria enjogassada dels petits col·legials a l'entrar i sortir de l'escola: alguna que altra cantada d'aficionats a la música, i, a les festes, rialles i remors de veus de gent satisfeta; això era tota la molèstia que donava als veïns la societat benèfica, instructiva "La Humanitaria".

Bona gent semblaven els socis que formaven l'esmentada entitat. Els diumenges, en la seva reduïda sala-café, s'hi reunien gairebé tots; passaven la tarda amistosament, familiarment, els uns llegint i els altres jugant a escacs o a la "manilla". En alguna festa assenyalada, organitzaven vetllades literàries musicals. Era en aquestes reunions on lluien la veu els aficionats cantaires, ex alumnes de l'escola i socis de "La Humanitaria". Completaven el programa els col·legials, deixebles del senyor Baltasar, que amb tota cura els ensenyava poesies i cançonetes.

El senyor Baltasar, el senyor mestre, era popular en aquell barri. S'havia fet vell a "La Humanitaria". Havia ensenyat les primeres lletres a l'actual president, a tots els de la Junta i a tots els homes i minyons del barri.

Jo no sé el que ha passat en aquella casa, tan assenyada que anava fent arrelar el seu ideal, i que unint als socis amb la més gran germanor, feia efectiu el programa del seu estatut.

Avui ja no s'hi senten les mainades del col·legi, avui ja no es veuen entrar a aquell casal als homes de faç serena i reposada, que amb llur esforç enpenyien a la humanitat per la via del progrés.

Avui el senyor Baltasar, el que ha portat de la mà, quan eren xics, a tots els homes del barri, se'l veu bo i tremolós, amb pas incert, a les palentes, blanc el cabell, tot ell com apergaminat, vivint del plat de sopa que llurs ex alumnes, agraits, de bon cor li ofrenen.

Pobre mestre! Al desfer-se l'escola, l'han deixat a la misèria. Pobre vell!

Què és ço que ha pogut enrunar l'obra de tants anys?... Doncs, alguns ex alumnes del senyor Baltasar, que no li senten grat de ses sacrificis, han convertit la sala-escola en lloc d'entrenament de boxa, i la tarima de la taula del mestre, en "ring" per a efectuar els combats.

Per això és que l'altra vetlla eixordaven als veïns els brams de bèstia i crits salvatges de tota aquella jovenalla que han usurpat els drets dels antics socis, enrunant ço que tantes suors i a l'ensens tantes pessetes costava als seus anteriors propietaris.

Crec que estaven celebrant un combat. L'espectacle devia entusiasmar tant als concurrents, que els crits, l'un darrera l'altre, es succeïen, avalotant brutalment amb llur cridòria que s'oïa des dels pisos més enlairats de l'entorn. Tots els veïns que abans se'n sentien orgullosos de viure vora la societat escola, indignats acudien a les finestres de llurs cases; llavors veïeren l'espectacle que mai haurien somniat pogués donar-se en aquella societat, model de cultura i germanor.

Grups de minyons eixien de la sala, abans escola, discutint acaloradament, entusiasmats, massa entusiasmats, car, a l'arribar al carrer, de les paraules passaren als fets, eixordant i remouent tot el veïnat, fins que intervingueren els agents de policia i s'emportaren a la Delegació a tots aquells baladrers escandalosos.

De totes les declaracions donades pels detinguts, el resum sols era una. Tots eren amics, eren amics i es pegaven; eren amics, i qui més qui menys li signava el rostre o bé tenia els ulls amoratats.

Tots eren amics i tots eren socis de la societat benèfica, instructiva "La Humanitaria".

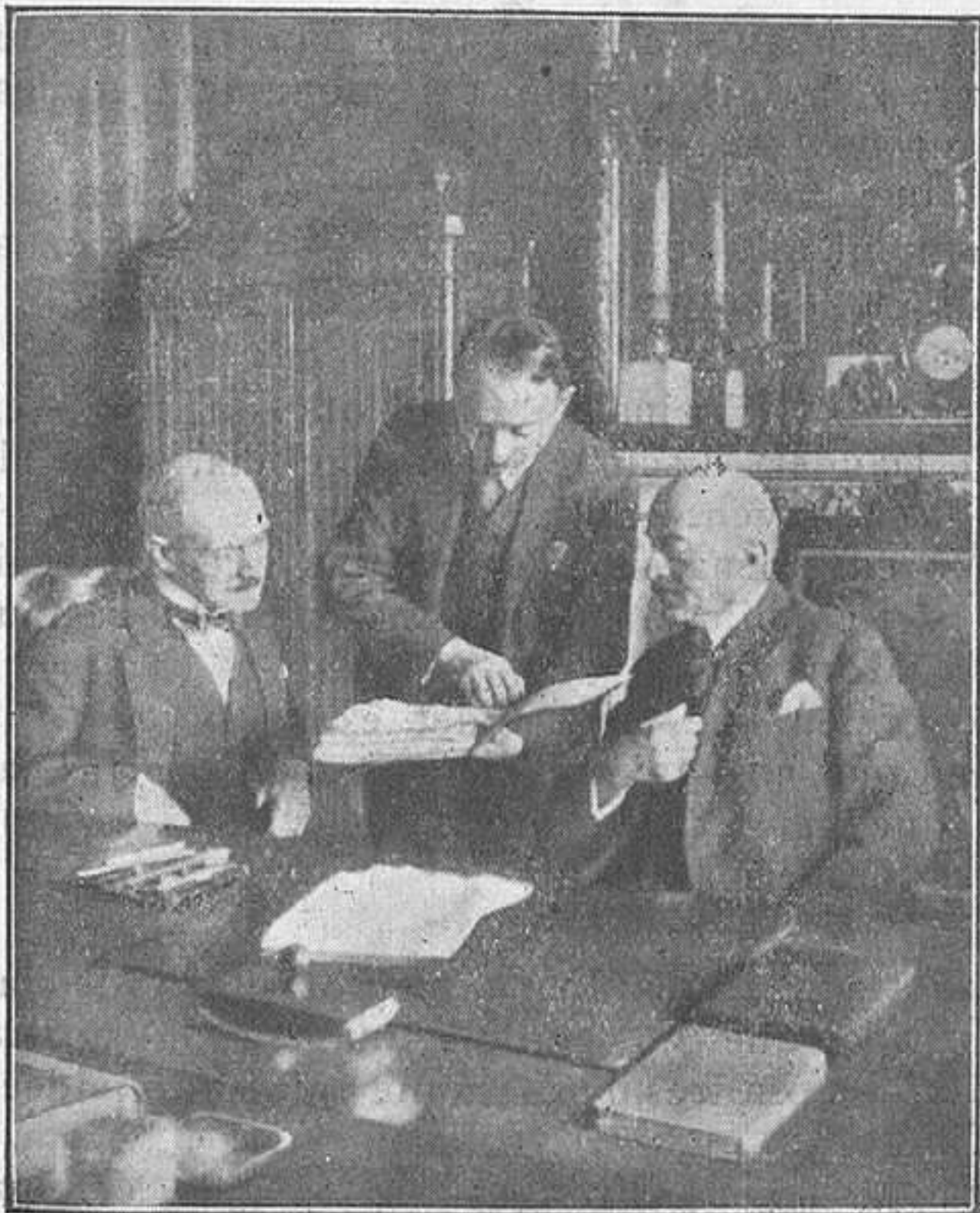
LLORENÇ CAPDEVILA VALLS

El Passeig de Gràcia

Aneu qualsevol vespre al Passeig de Gràcia, i trobareu que la nostra aristocràcia l'ha invadit i l'ha convertit en un veritable saló de reunions. Totes les cadires estan plenes de mamàs al costat de les seves filles i de parelles; en alguns llocs, la gent fa rotllanes molt divertides.

I amunt i avall del Passeig, els homes es passegen contemplant les dones assentades. I, és que, fillets, es veu cada pam de cama, que fa perdre el cap. La dona que ensenya fins a genoll, és la més decent, i la que ensenya més poc.

Entre la gent que es passeja contemplant aquestes cames, hi han molts capellans. Es vesteixen de persona, i, tot fent el dissimulat, són els que obrén els ulls més grossos. Però, hom els coneix de seguida: són els que van amb el cap pelat, a fi de no haver de dur la coroneta.

UN TRIUNVIRAT FINANCIER
M. Caillaux amb els seus col·laboradors
els sots secretaris d'Estat, Pietri i
Dubain

De "La Il·lustració"

Obra interessantíssima — Acaba de sortir

PRESONS D'EUROPA

Primera sèrie. Les Presons de Barcelona.

En premsa: Segona sèrie.

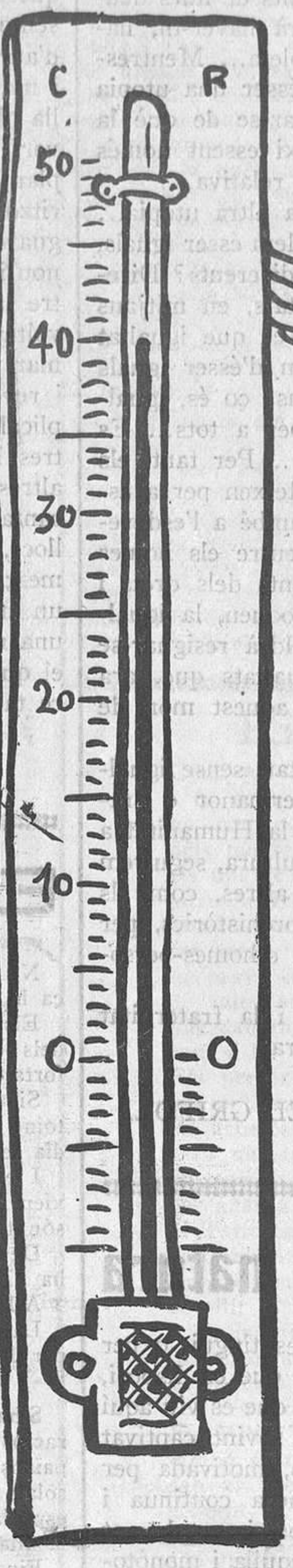
Un volum en 8^a il·lustrat amb gravats de l'època. Ptes. 2

per F. Girbal Jaume

FRANÇA

GERMANIA

L'AJUDA D'ALEMANYA A FRANÇA

-Noia, ara et convindria que pugés tant el franc com el termòmetre!

En Lleó Daudet ha anunciat la caiguda del règim republicà a França. Aquest Lleó és un ric.

Notícia sensacional que llegim a la Premsa diària: "El príncep Carol es reconciliarà amb la seva família."

Expressions.

L'esposa d'en Ludendorf s'ha divorciat del seu marit. "Vae victis!"

Un incendi a Toquio ha destruït més de cent fàbriques. "La cosa està que arde".

El senyor Muñoz Seca ha vingut a Barcelona a rebre l'homenatge dels seus "admiradors". Aquest Muñoz Seca, amb la seva frescura, ens deixa secs.

El senyor Muñoz Seca és un autor digne del senyor Ortas o Tortas. I el senyor Tortas o Ortas és un actor digne del senyor Muñoz Seca.

El "Gallo" va sofrir diumenge quaranta "espantàs", a "La Monumental". Això és un gall o una gallina?

El 14 de juliol

Avui fa cent trenta set anys que el poble de París va prendre La Bastilla. Mai, fins aquell dia, el poble havia entrat a La Bastilla, que era una presó de l'aristocràcia.

Així, derruint-la, el poble arrencava a l'aristocràcia el darrer baluart, el darrer refugi.

Tots els homes de cor, tots els homes que sentin un veritable amor al seu poble, han de recordar aquesta data: 14 de juliol de 1783.

A París ha estat rebut molt cordialment el general Primo de Rivera.

Ja no cal dir que la notícia ens ha omplert de satisfacció.

Sempre volem posar el remei quan el malalt ja és mort.

Ara que ja gairebé tots els teatres estan tancats, ve una ordre dient que l'espectacle pot durar mitja hora més.

Quan la gent anava al teatre i plegaven massa tard, multaven a l'empresari.

Ara que la gent no hi va, per què el volen el permís?

El doctor Marañón ha estat suspès d'empleu i sou, mentre no torni a prestar servei, per la Diputació de Madrid.

I els serveis extraordinaris que ha fet? Es que la Diputació creu que s'ha de tractar igualment un cas de força major que un cas de ganduleria?

No hi ha dret, senyors!

Escolta, maco; de què voldràs fer quan siguis gran?

-De fuster i de manyà.

-I per què dos oficis alhora?

-Oh! Això només serà el batxillerat. Després em doctoraré en rebentar pisos.

Una noia joveneta que s'ha casat amb un vell, es queixava l'altre dia de què mai podria aspirar a guanyar les cent pessetes anyals de repoblació que el Govern dona com a premi, perquè segurament no tindria fills.

Millor. Així no posarà desgraciats al món. Amb cent pessetes a l'any no es pot ésser més que un desgraciat.

Fa temps que no hi ha cap vaga.

No és que les desitgem—molt al contrari—

El que volem dir és que, no havent-hi cap vaga, hi ha més gent sense treball ara que mai.

Al poeta Santos Chocano—que además de poeta és estafador i criminal—, per haver assassinat vilment al Jove Edwin Elmore, l'han condemnat a tres anys de presó.

Si la vida d'un home, en aquell país, no val més que tres anys de presons, trobem que es paga massa barata.

Barcelona és la capital que paga més cara l'electricitat. I si no s'ho volen creure, fixint-se en la següent estadística:

	Francs-or
Barcelona	0'57
Bruxelles	0'28
Amsterdam	0'52
Xicago	0'46
Estocolm	0'55
Londres	0'47
Milan	0'15
París	0'28
Roma	0'15

No ens podem pas queixar. Amb això de pagar som els que anem al cap.

Ha mort a Madrid el tresorer de la Unió General de Treballadors, en Vicens Barrio. Fou un gran col·laborador d'en Pau Iglesias i una gran personalitat dintre el partit socialista.

Nosaltres, sempre admirem als homes de bona fe. Per això volem demostrar el condol que ens ha causat la mort d'en Barrio.

També ha mort un home—no recordem el nom—, a causa d'una injecció de glàndules tiroides.

Es veu que avui les glàndules ja no serveixen per a res.

Hem notat que els d'aris francesos (no tots), la majoria, que abans anaven contra les

coses d'Espanya, ara no fan res més que alabar-les.

Ja sabem que la premsa francesa es venia bastant, però no tant com ara.

Els estudiants alemanys no han volgut concórrer a la inauguració del monument a l'estudiant desconegut, mort en la guerra.

El que tots tindriem de fer, és no fer cap monument al·lusiu a la guerra, sinó a la pau, al treball, a la germanor de tots els pobles.

Un dels principals "Camelots du roi", en Lleó Daudet, discursant l'altre dia, deia als que l'escoltaven:

"No ens tornarem a veure fins que hagi caigut la República, fins que no haguem restaurat la Monarquia."

No creieu que en Daudet és un boig? Fins que no hagi caigut la República? Ja! ja! Sí que pensa viure anys! Que s'esperí assentat!

Aquesta setmana hem celebrat el 14 de juliol, diada que no perdem mai de la nostra memòria, nosaltres i tot home que tingui idees de llibertat.

Ara ja no és França sol la que celebra el 14 de juliol: aquesta data és una diada que es celebra a tot el món.

Un capellà que, a la vegada, fa de mestre, al demanar-li una ploma un deixeble el va maltractar d'obra.

El noi fou assistit al dispensari.

Felicitem al capellà pel seu sistema d'ensenyança!

PER EXCES D'ILLUSTRACIO I TEXT, DEIXEM AQUESTA SETMANA LA PUBLICACIO DE "UNTROS DE PAPER"

Impremta LA CAMPANA I L'ESQUELLA
Olm, 8 :: Ciutat